

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 września 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XXII

Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Beata Piwowarska

Protokolant asystent sędziego Maciej Jagodziński

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 sierpnia 2016 r. w Warszawie

sprawy z powództwa **G.** spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

przeciwko **M. S.** (S.)

o zaniechanie naruszeń autorskich praw majątkowych i czynów nieuczciwej konkurencji

1. oddała powództwo;
2. zasądza od G. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W na rzecz M. S. kwotę 9.977 (dziewięć tysięcy dziewięćset siedemdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

8/03/2016 r. G. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. wniosła:

1. na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 1 u.z.n.k. oraz art. 79 ust. 1 pkt 1 pr.autor. o nakazanie M. S. zaniechania działania polegającego na produkcji, publicznym prezentowaniu, reklamie i sprzedaży plakatów metalowych (nazwanych kalendarzami magnetycznymi) za pośrednictwem serwisów [www.\(...\).pl](http://www.(...).pl) oraz [https://www.\(...\)](https://www.(...)), a także wszelkich innych środków dystrybucji;
2. na podstawie art. 18 ust. 1 punkt 3 u.z.n.k. o nakazanie pozwanemu opublikowania, w terminie siedmiu dni od dnia uprawomocnienia się wyroku ogłoszenia w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym oraz oświadczenia za pośrednictwem serwisów [www.\(...\).pl](http://www.(...).pl) oraz [https://www.\(...\)](https://www.(...)) o treści: „Ja, M. S. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą M. S. z siedzibą pod adresem: ul. (...), O. (NIP: (...)) przepraszam za dokonanie niedozwolonych działań, które polegały na: (i) produkcji, prezentacji oraz sprzedaży produktów stanowiących bezprawne naśladownictwo produktów G. sp. z o.o., a także (ii) wykorzystaniu tajemnicy przedsiębiorstwa oraz autorskich praw majątkowych G. sp. z o.o. co naruszyło interes G. sp. z o.o”. Powyższe oświadczenie powinno zostać złożone w widocznym miejscu w/w stron internetowych oraz z zachowaniem czcionki o rozmiarach analogicznych do co najmniej ARIAL 12;
3. na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5 u.z.n.k. oraz art. 79 ust. 1 pkt 4 pr.autor. o wydanie przez pozwanego bezpodstawnie uzyskanych korzyści w wysokości 15.000 zł, tj. kwot przypadających ze sprzedaży plakatów metalowych za pośrednictwem serwisów [www.\(...\).pl](http://www.(...).pl); oraz [https://www.\(...\)](https://www.(...))
4. na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 6 u.z.n.k. o zasądzenie od pozwanego sumy 50.000 zł na rzecz Fundacji „Nasze Dzieci” przy Klinice Onkologii w Instytucie „Pomnik-Centrum Zdrowia Dziecka”, 04-730 Warszawa Al. Dzieci Polskich 20 lok. A120;
5. na podstawie art. 730 § 1 w zw. z art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. o zabezpieczenie roszczeń niepieniężnych przez nakazanie pozwanemu zaniechania działań polegających na produkcji, publicznym prezentowaniu, reklamie i sprzedaży plakatów metalowych (nazwanych kalendarzami magnetycznymi) za pośrednictwem serwisów [www.\(...\).pl](http://www.(...).pl) oraz [https://www.\(...\)](https://www.(...))-, a także wszelkich innych środków dystrybucji - na czas trwania postępowania;
6. na podstawie art. 80 ust. 1 pkt 2 pr. autor. o zobowiązanie pozwanego do udzielenia informacji o: ilości i wartości sprzedanych do chwili udzielenia informacji egzemplarzy produktów wymienionych w pkt 1 pozwu, z każdorazowym uwzględnieniem ich cen jednostkowych w odniesieniu do poszczególnych egzemplarzy; przychodach, kosztach i zyskach związanych ze sprzedażą lub udostępnianiem w inny sposób do chwili udzielenia informacji egzemplarzy tych produktów; pozostałych przychodach w okresie do chwili udzielania informacji, uzyskanych z działalności związanej z wykorzystaniem tych produktów; dystrybutorach, sprzedawcach i

wszystkich innych podmiotach, które w jakikolwiek sposób przyczyniały się za wiedzą i zgodą pozwanego do wprowadzania do obrotu produktów wymienionych w pkt 1 pozwu;

7. na podstawie art. 80 ust. 1 pkt 2 pr. autor. o zobowiązanie pozwanego do dostarczenia dokumentów księgowych zawierających informacje wskazane w pkt 6 pozwu, a w szczególności umów dotyczących dystrybucji produktów wymienionych w pkt 1 pozwu oraz dokumentów zawierających zestawienie przychodów osiągniętych z tej działalności. (k.3-218, 226-228, 301)

M. S. zażądał oddalenia powództwa i zwrotu kosztów procesu. (k.238-296)

W piśmie procesowym datowanym na 9/06/2016 r. spółka G. dokonała zmiany przedmiotowej powództwa w ten sposób, że w pkt 1. wniosła o nakazanie M. S. zaniechania działania polegającego na produkcji, wytwarzaniu, oferowaniu, wprowadzaniu do obrotu, a także reklamie (m.in. za pośrednictwem serwisów [www. \(...\) .pl](http://www. (...) .pl) oraz [https://www. \(...\)](https://www. (...)) blachy dekoracyjnej, która posiada cechy postaci zewnętrznej w zakresie kształtu i formy (przedstawionej na pięciu fotografiach obrazujących plakat JUSTPOSTER) oraz właściwości:

1.	format blachy	28 cm x 45 cm
2.	rodzaj użytej blachy	cynk, powlekana
3.	stosowane zagięcia blachy	12-13 mm
4.	narożniki blachy	proste
5.	powlekanie frontu i rewersu blachy	przód biały powlekany, tył szary
6.	grubość blachy	0,5 mm
7.	waga blachy	0,6 kg
8.	kolor	wielobarwny
9.	rodzaj stosowanego druku	UV
10.	powierzchnia	matowa
11.	dziury montażowe	brak
12.	rodzaj montażu blachy	magnes (wymiary 8x8 cm)

Żądana w pkt 4. kwota 50.000 zł ma być zasądzona od pozwanego na rzecz Fundacji Kultury Bez Barrier w Warszawie przy ul. Bohdziewiczza 2. Powódka zmieniła równocześnie wnioskowany sposób zabezpieczenia roszczenia z pkt 1. oraz treść roszczenia informacyjnego. (k.376-391)

M. S. wniósł o oddalenie tak sformułowanego powództwa. (k.393-442)

Sąd ustalił:

Powstała 31 stycznia 2013 r. G. (poprzednio D(...).io) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w W. jest producentem artystycznych plakatów metalowych, sprzedawanych obecnie za pośrednictwem serwisów: [www. \(...\) .com](http://www. (...) .com) i [www. \(...\) .com](http://www. (...) .com) przez P. spółkę z ograniczoną

odpowiedzialnością w W., których formę charakteryzuje oryginalny dobór i zestawienie określonych cech i właściwości bazy:

I.p.	Właściwość / cecha metalowego plakatu	Plakat powoda
13.	format metalowego plakatu (np. 28 x 45 cm)	ok. 28 cm x 45 cm
14.	rodzaj użytej blachy (np. cynk, aluminium, platerowana, powlekana, lakierowana)	cynk, powlekana
15.	stosowane zagięcia blachy (np. blacha zawijana, rolowana, podwijana, zagięcie proste itp.)	ok. 12-13 mm
16.	narożniki blachy (np. zaokrąglone, ścięte, proste)	proste
17.	powlekanie frontu i rewersu blachy (np. farba, goła blacha, srebrne, złote, miedziane itp.).	przód biały powlekany, tył szary
18.	grubość metalowego plakatu (np. od 0,1 do 0,8 mm)	ok. 0,5 mm
19.	waga metalowego plakatu	ok. 0,6 kg
20.	kolor metalowego plakatu	wielobarwny
21.	rodzaj stosowanego druku (sublimacja, druk wodny, UV, solwent, sitodruk)	UV
22.	błysk/mat	mat
23.	dziury montażowe (wielkość, miejsce)	brak
24.	rodzaj montażu (wieszanie, magnes)	magnes (8x8 cm)

oraz graficzny nadruk (modele: JUST POSTER, POSTERPLATE) (dowód: odpis z rejestru przedsiębiorców KRS k.28-32, wydruki ze stron internetowych i print screeny k.34-72, 247-254) Produkty spółki G. wyróżniają się na rynku wymiarami, sposobem montażu do ściany, sposobem zawijania obrzeży i wymiarami blachy. (dowód: fotografie k.169-182, wydruki ze stron internetowych i print screeny k.189-215, zeznania E. R. i J. Ś. k.496)

Powódka jest powiązana personalnie z B. spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. (dowód: odpis z rejestru przedsiębiorców KRS k.88-93), w której od 21 października 2013 r. do 29 maja 2014 r., na stanowisku project managera, zatrudniony był M. S.. (bezsporne – tak też umowy k.74, 75, oświadczenie o rozwiązaniu umowy o pracę za porozumieniem stron k.76, kwestionariusz osobowy k.77 i inne dokumenty związane z zatrudnieniem k.78-86) Pozwany nie składał oświadczenia dotyczącego zachowania tajemnicy przedsiębiorstwa i niepodejmowania po ustaniu stosunku pracy konkurencyjnej działalności gospodarczej. (brak dowodu przeciwnego)

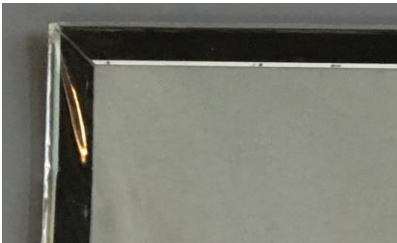
M. S. prowadzi od 23 marca 2015 r. zarejestrowaną działalność gospodarczą pod firmą M. S. w O. w zakresie produkcji wyrobów z tworzyw sztucznych. (dowód: informacja z CEIDG k. 167) Produkuje na zlecenie klientów i wprowadza do obrotu metalowe kalendarze magnetyczne, certyfikaty i dyplomy, które oferuje za pośrednictwem strony internetowej (...)pl i [https://www.f\(...\).com/\(...\)pl-431727600371617/](https://www.f(...).com/(...)pl-431727600371617/). (dowód: wydruki ze stron internetowych i print screeny k.95-124, 326-330, faktury k.165, 166) Strona (...)pl została stworzona w domenie internetowej, której abonentem jest żona

pozwanego A. S.. (bezsporne – tak też informacja z CEIDG k.141, informacja ze strony dns.pl k.142, oświadczenie k.319)

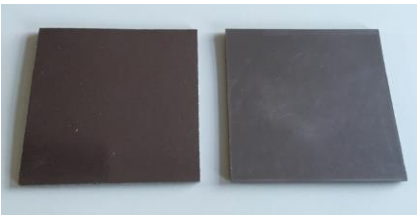
Kalendarze magnetyczne pozwanego mają wymiary tożsame z wymiarami plakatów G.

identyczny sposób zagięcia blachy:

podobny magnes przytwierdzający kalendarz do ściany:

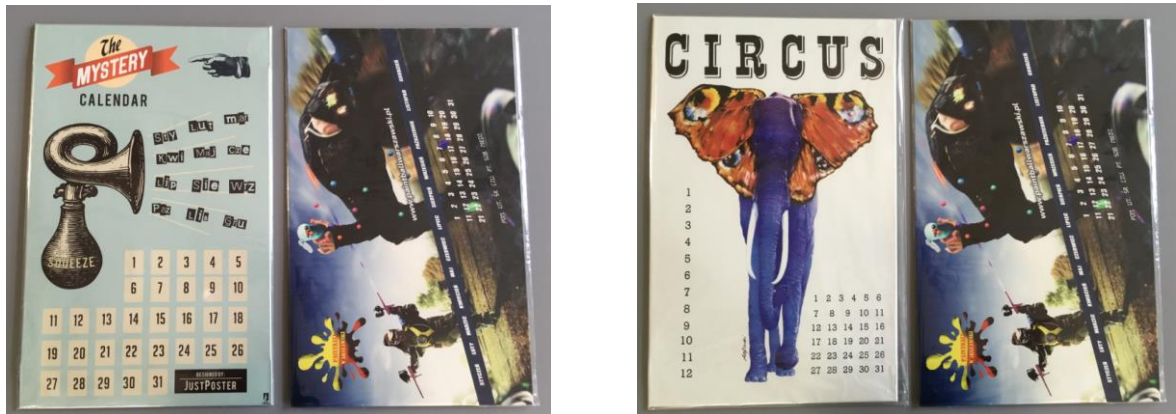

są wykonane z takiego samego materiału, zadrukowywane na takiej samej drukarce, używa się do nich wskaźników dat. Ich cechy i właściwości są zbliżone do cech i właściwości produktu powódki:

I.p.	Właściwość / cecha metalowego plakatu	Plakat pozwanego
1.	format metalowego plakatu	ok. 28 cm x 45,2 cm
2.	rodzaj użytej blachy (np. cynk, aluminium, platerowana, powlekana, lakierowana)	cynk, powlekana
3.	stosowane zagięcia blachy (np. blacha zawijana, rolowana, podwijana, zagięcie proste itp.)	ok. 13mm
4.	narożniki blachy (np. zaokrąglone, ścięte, proste)	proste
5.	powlekanie frontu i rewersu blachy (np. farba, goła blacha, srebrne, złote, miedziane itp.).	przód biały powlekany, tył szary
6.	grubość metalowego plakatu (np. od 0,1 do 0,8 mm)	ok. 0,5 mm.
7.	waga metalowego plakatu	ok. 0,6 kg
8.	kolor metalowego plakatu	wielobarwny

9. rodzaj stosowanego druku (sublimacja, druk wodny, UV, solwent, sitodruk)	UV
10. błysk/mat	matowy
11. dziury montażowe (wielkość, miejsce)	brak
12. rodzaj montażu (wieszanie, magnes)	magnes (8x8 cm)

Odmienne jest natomiast nadruk:

(bezsporne – tak też fotografie k.183-186, dowody rzeczowe)

Produkt w postaci metalowego plakatu jest od lat obecny na rynku, technologia nadruku na płycie metalowej i mocowanie przy pomocy taśmy magnetycznej jest także znane i stosowane. (dowód: wydruki ze stron internetowych i print screeny k.266-282, zeznania M. S. k.496) Wieszak do zawieszania plansz stanowi wzór użytkowy stworzony przez A. L. chroniony na rzecz P. od 16 czerwca 2003 r. /dowód: opis ochronny wzoru użytkowego PL nr 62462 k.263-265)

Przed przedstawieniem rozważań prawnych Sąd pragnie uczynić generalne uwagi odnoszące się do kwestii sformułowania roszczeń oraz przedstawienia twierdzeń i dowodów na ich poparcie, które zadecydowały o oddaleniu powództwa spółki G.

Zarówno przepis art. 79 ust. 1 i 2 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych, jak i art. 18 ust. 1 pkt 1 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji uprawniają osobę, której prawa lub interesy gospodarcze zostały naruszone (lub zagrożone) do żądania zaniechania naruszeń. Przepisy, sformułowane w sposób ogólny mogą się odnosić do różnego rodzaju czynów. Rzeczą powoda jest takie sformułowanie żądanych sankcji by mieściły się one w granicach uprawnień zakazowych i były adekwatne do sposobu działania pozwanego. Powielenie w pozwie brzmienia przepisu lub użycie pojęć niejasnych, czy zawierających nadmierne uogólnienia sprawia, że powództwo nie nadaje się do uwzględnienia. Nakładane na pozwanego sankcje skutkują na przyszłość i mogą się odnosić do odmiennych działań podejmowanych przed wniesieniem pozwu, w toku postępowania i po jego zakończeniu, jeśli tylko mają cechy objęte sankcją, która powinna być tak sformułowana, by dla pozwanego, a także organu egzekucyjnego, jasna była treść zakazu. Nadmiernie ogólne sformułowanie sankcji sprawia, że zakaz nie nadaje się do egzekucji, prowadziłoby bowiem do niedopuszczalnego powierzenia organowi rzeczowo niewłaściwemu decyzji o tym, czy określone działanie narusza prawa i interesy gospodarcze powoda, czy też nie.

Jakkolwiek sąd – w granicach wyznaczonych w art. 321 k.p.c. - ma możliwość ingerowania w treść żądanych zakazów, a także oświadczenia, które ma być podane do publicznej wiadomości, to nie może wyręczać w tym powoda, szczególnie gdy on sam, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, pomimo zarzutów pozwanego i zwrócenia mu uwagi przez sąd, nie precyzuje powództwa. Narzucanie powodowi odmiennie sformułowanych roszczeń nie tylko sprzeciwiałoby się jego woli, ale także naruszałoby zasadę równowagi stron procesu cywilnego.

W ocenie Sądu spółka G. sformułowała roszczenie z pkt 1. w sposób nadmiernie ogólny i nieadekwatny do treści stawianych M. S. zarzutów. Zakaz odnosił się do produktu – plakatów metalowych (nazwanych kalendarzami magnetycznymi), których cechy nie zostały w żaden sposób określone, choć to właśnie kopiowanie produktu o określonym wyglądzie, a nie jego oznaczenie (nazwa handlowa) ma naruszać prawa i interesy gospodarcze powódki. Uwzględnienie tak sformułowanego powództwa sprawiłoby, że M. S. nie mógłby w przyszłości produkować, oferować i wprowadzać do obrotu żadnych kalendarzy magnetycznych, choćby miały one inne wymiary i były wykonane w inny sposób niż plakaty G.

Zmiana powództwa w zakresie żądanej w pkt 1. sankcji doprowadziła do skonkretyzowania zakazu, jednak został on odniesiony nie do przedmiotu naruszenia (kalendarz magnetyczny pozwanego) lecz do produktu spółki G.– plakatu JUSTPOSTER przedstawionego na fotografiach z jego etykietą i oznaczeniami. Na marginesie należy zauważyć bardzo złą jakość fotografii, która uniemożliwia, a co najmniej utrudnia wyznaczenie zakresu zakazu. Tymczasem nie ulega wątpliwości, że pozwany nie produkuje kalendarzy identycznych z plakatami JUSTPOSTER. W zakresie wymienionych cech (k.382), ich wymiary i waga różnią się od tych jakie wskazała sama powódka (poz. 1., 3., 6., 7.), a dowód na to, że M. S. produkuje kalendarze o wskazanych cechach i właściwościach nie został Sądowi zaoferowany.

Zastrzeżenia, ze względu na nadmierną ogólność sformułowań i niepoprawność językową budzi także oświadczenie, którego publikacji powódka żąda w pkt 2. Roszczenie z pkt 3. ma kumulatywną podstawę prawną. W przekonaniu Sądu, stanowi to nadmierne uproszczenie, jakkolwiek bowiem naruszenie autorskich praw majątkowych może stanowić równocześnie czyn nieuczciwej konkurencji, to nie w każdym przypadku. Odmienny przedmiot ochrony wymaga z pewnością głębszej analizy działania pozwanego pod kątem charakteru i wysokości korzyści uzyskanych przez pozwanego skutkiem wkroczenia w sferę praw wyłącznych powódki i naruszenia określonych reguł uczciwej konkurencji. Ponieważ jednak powództwo podlegało oddaleniu jako nieusprawiedliwione co do zasady, Sąd nie badał słuszności poszczególnych roszczeń.

Zgodnie z przepisem art. 207 k.p.c., występując z pozwem spółka G. powinna była przedstawić twierdzenia i dowody na ich poparcie. W ocenie Sądu powódka nie sprostала swym obowiązkom, co także zadecydowało o oddaleniu jej roszczeń. W pozwie nie wskazała utworu (utworów) ani jego twórcy, nie złożyła dokumentów potwierdzających nabycie przez nią (osobę prawną) autorskich praw majątkowych. Nie skonkretyzowała treści informacji stanowiących tajemnicę jej przedsiębiorstwa i konkretnego sposobu jej zabezpieczenia przed dostępem osób nieuprawnionych. Argumentacja prawna o charakterze *stricte* teoretycznym nie może być w żadnym razie uznana za wystarczającą, a przedstawienie twierdzeń i dowodów w toku

postępowania, bez uprawdopodobnienia zaistnienia okoliczności, o których mowa w art. 207 § 6 k.p.c., należało uznać za niedopuszczalne.

Wobec niewskazania utworu i nieudowodnienia, że powódce służą autorskie prawa majątkowe oraz niewskazania treści tajemnicy przedsiębiorstwa i sposobu jej zabezpieczenia, Sąd oddalił wnioski spółki G. o dopuszczenie dowodów z zeznań świadków W. J., M. G. i P. K.. Jako spóźnione, Sąd oddalił także wnioski dowodowe zgłoszone po raz pierwszy przez pozwanego w piśmie z 13/06/2016 r. (w szczególności o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka R. T., a także wnioski zgłoszone przez powódkę w zwróconym piśmie przygotowawczym z 25/08/2016 r. (k.489)

Sąd zważył:

I. Odnośnie do naruszenia autorskich praw majątkowych:

Stosownie do art. 1 ust. 1 ustawy z 4/02/1994 r. *o prawie autorskim i prawach pokrewnych*, za utwór uważa się każdy przejaw działalności twórczej o indywidualnym charakterze, ustalony w jakiejkolwiek postaci, niezależnie od wartości, przeznaczenia i sposobu wyrażenia. W orzecznictwie i doktrynie prawa własności intelektualnej uznaje się, że aby wytwór niematerialny zyskał kwalifikację utworu w rozumieniu prawa autorskiego powinien wykazywać łącznie następujące cechy:

- i. stanowić **rezultat pracy człowieka** tj. twórcy utworu (przy czym przejaw działalności oznacza każdy uzewnętrzniony rezultat działania – tak J. Barta, *Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych. Komentarz*. Dom Wydawniczy ABC Warszawa 2001 r., s. 68)
- ii. stanowić **przejaw działalności twórczej**,
- iii. mieć **indywidualny charakter**.

Z art. 1 ust. 3 wynika, że utwór jest przedmiotem prawa autorskiego od chwili ustalenia, chociażby miał postać nieukończoną. Ochronie podlegać mogą zatem nie tylko utwory ostatecznie wykonane lecz także plany, zarysy, szkice, rysunki, modele i projekty stanowiące rezultat pewnego stadium tworzenia, o ile tylko charakteryzują się cechami twórczymi i indywidualnymi, tylko bowiem w zakresie elementów o takim charakterze powstaje na rzecz twórcy prawo wyłączne.

Rezultat twórczego działania winien być stworzony samodzielnie, być niepowtarzalny, swoisty (czyli posiadać cechę oryginalności), odróżniać się w sposób chociażby minimalny od innych rezultatów takiego samego działania (posiadać cechę nowości - tak M. Poźniak-Niedzielska w: *System prawa prywatnego. Prawo Autorskie*, pod red. J. Barty, Wydawnictwo C.H. Beck, INP PAN, Warszawa 2003, s.9). O tym, czy dane dzieło jest utworem w rozumieniu prawa autorskiego nie decyduje wola stron lecz obiektywna ocena dokonana w oparciu o ustalenia faktyczne. Stworzonych programów autorskich nie można uznać za utwór, jeżeli działalność twórcy nie posiada cech oryginalności i indywidualności. (tak Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 13/10/2005 r. FSK 2253/04)

Przedmiotem prawa autorskiego są m.in. utwory wzornictwa przemysłowego (art. 1 ust. 2). Ochroną może być przy tym objęty wyłącznie sposób wyrażenia, nie są nią natomiast objęte odkrycia, idee, procedury, metody i zasady działania oraz koncepcje matematyczne. (art. 1 ust. 21) Nie jest utworem w rozumieniu prawa autorskiego opracowanie stanowiące jedynie zastosowanie nawet wysokospecjalistycznej wiedzy technicznej, jeżeli jego treść jest z góry zdeterminowana obiektywnymi

warunkami i wymaganiami technicznymi oraz charakterem realizowanego (rozwiązywanego) problemu (zadania) technicznego. (wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 9/11/2006 r. I ACa 490/06)

W judykaturze podkreśla się, że kategoria „dzieł technicznych” jest szersza niż „dokumentacja techniczna”, rozumiana jako zespół dokumentów zawierających dane techniczne umożliwiające wyprodukowanie i eksploatację urządzeń technicznych. Dokumentacja techniczna często znajduje się „na granicy” ochrony prawno-autorskiej, ale możliwe jest w oznaczonych okolicznościach uznanie jej za przedmiot ochrony wynikającej z prawa autorskiego. Ochronie tej nie podlega samo techniczne rozwiązanie zawarte w dokumentacji, gdyż z reguły stoi temu na przeszkodzie brak cechy indywidualności, ale może ona objąć „dzieła techniczne”, jeżeli konkretna dokumentacja ma cechy wyróżniające i zawiera - uzyskane przy wykorzystaniu swobody twórczej - swoiste cechy osiągnięte dzięki indywidualnemu wkładowi pracy twórczej autora. (wyrok Sądu Najwyższego z 19/02/2014 r. V CSK 180/13) Ze względu na różny zakres swobody twórczej ramy indywidualnego ukształtowania dzieła technicznego są znacznie węższe przy dokumentacji dla celów produkcyjnych (wykonania urządzenia), a szersze przy dokumentacji dla celów informacyjnych lub sporządzanej w formie instrukcji obsługi lub opisów konstrukcji i działania urządzeń.

W prawie autorskim przeciwstawia się ideę i jej przedstawienie, treść i jej formę. (K. Jasińska *Ochrona idei — zagadnienia wybrane*, Prace Instytutu Prawa Własności Intelektualnej UJ 2006, z. 93, s. 9–28). Przy takim ujęciu, ochronie podlega tylko forma wyrazu, w jaką ubrał autor swoją ideę, tu także struktura utworu, jego kompozycja, użyta argumentacja, środki przedstawieniowe. Przesłanka działalności twórczej o indywidualnym charakterze (oryginalność), powszechnie przyjmowana za kryterium udzielenia ochrony prawem autorskim, nie została ustawowo zdefiniowana. Kryteria i stopień oryginalności wymagane dla przyznania ochrony prawem autorskim kształtowane są przez orzecznictwo, w oparciu także o poglądy doktrynalne. *W odniesieniu do wytworów intelektualnej działalności człowieka odnoszącej się do przedmiotów o charakterze przede wszystkim użytkowym ocena zaistnienia przesłanki indywidualności jest dużo trudniejsza. Sama nowość podmiotowa nie wystarcza, aby zagwarantować przejaw piętna osobistego twórcy, w związku z czym poszukuje się dodatkowych kryteriów, dokonując w praktyce porównania pomiędzy tym, co miałyby być chronione, a tym, co już zastane w danej dziedzinie. Podstawowym elementem oceny jest zbadanie, jakim zakresem swobody w przyjęciu określonej formy wyrazu dysponował twórca — im wyższy stopień swobody, tym wyższe prawdopodobieństwo, że wynik działalności człowieka będzie mógł być zakwalifikowany jako utwór.*

Według J. Błęszyńskiego, o twórczości uzasadniającej ochronę autorską można i należy mówić w tych wszystkich sytuacjach, w których przed konstruktorem powstaje wybór środków, potrzeba wyboru rozwiązań poszczególnych zagadnień, które w sumie stanowią o osobistym ujęciu rezultatu wykonywanego zadania. Jeżeli w rozwiązaniu konstrukcyjnym zawarte zostają elementy oryginalnego ujęcia, a więc nie stanowi ono jedynie ścisłego wykonania odpowiadającego znanemu i powielanemu wzorcowi, mamy do czynienia z utworem i osoba, od której ono pochodzi, jest twórcą w rozumieniu prawa autorskiego. O autorskim wkładzie twórczym decydować tu będzie nie tyle rozwiązanie techniczne, bo tego prawem autorskim chronić nie możemy, ile ostateczny efekt wizualny. Przy ocenie zdolności do ochrony konkretnego projektu w każdym przypadku należy badać, czy poza technicznie zorientowanym rozwiązaniem istnieje element estetyczny, mający cechę indywidualnej twórczości. Elementy estetyczne nie powinny być jednoznacznie zdefiniowane cechami

użytkowymi dzieła lub względami technicznymi. (J. Barta, R. Markiewicz (w:) J. Barta, M. Czajkowska-Dąbrowska, Z. Ćwiakalski, R. Markiewicz, E. Traple: *Prawo autorskie i prawa pokrewne. Komentarz*, wyd. 5, Warszawa 2011, s. 45). Decydujące znaczenie należy przyznać ocenie, czy w konkretnym przypadku istnieje możliwość wyboru elementów treści lub formy opracowania (tamże s.46). Dokumentacja techniczna może być kwalifikowana jako utwór podlegający ochronie, gdy przewyższa rezultaty oparte na typowej wiedzy w zakresie sporządzania dokumentacji technicznej w takim stopniu, że nabiera cech wyróżniających, przy czym winno się brać pod uwagę zarówno dokumentację już istniejącą, jak i tę, która hipotetycznie mogłaby być stworzona przez inne osoby. (J. Barta, R. Markiewicz: *Dokumentacja techniczna w świetle prawa autorskiego*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego, Prace Instytutu Prawa Własności Intelktualnej 1988, z. 47, s. 64).

Dokumentacja techniczna (rysunki, modele, wykresy), jako utwór i idea wyrażona w konkretnej formie, będzie chroniona przed nieuprawnionym zwielokrotnieniem. Natomiast **jeśli ktoś z utworu bierze sam pomysł, samą koncepcję i wykorzysta w ją praktyce do wytworzenia produktu, to uprawnionemu z tytułu prawa autorskiego nie przysługuje żadna ochrona, bo prawo autorskie nie chroni pomysłu, nie chroni idei.** *Jeśli mamy do czynienia z pomysłem technicznym, na przykład dotyczącym układu urządzeń lub budowy urządzenia i ktoś inny według opisu twórcy pomysłu wykona odpowiednie rysunki techniczne, to twórca pomysłu nie może być traktowany jako współautor dokumentacji technicznej.*

Dzieło powstałe na podstawie rysunku technicznego może być przedmiotem ochrony, ale jako takie musi spełniać kryteria ochrony prawno-autorskiej. Jeśli intelektualna twórczość przedstawiona w dokumentacji dotyczy wyłącznie innowacyjnego przedmiotu technicznego, to samej dokumentacji nie możemy przyznać ochrony prawem autorskim. Rysunki techniczne, tak jak w przypadku słownego opisu rozwiązania technicznego, mogą być przedmiotem ochrony prawno-autorskiej, gdy wykazują oryginalność w sposobie prezentacji, a zatem gdy ich celem nie jest wyłącznie podanie cech technicznych, ale także odpowiedni sposób wyjaśnienia. (Elżbieta Traple *Prawnoautorska ochrona projektów technicznych*, *Transformacje Prawa Prywatnego* 2/2012 s.25-38)

Zdaniem Sądu spółka G. zmierza w tym postępowaniu do uzyskania ochrony pomysłu (rozwiązania), a nie utworu, czyli sposobu w jakim został on przedstawiony przez twórców. Powódka nie wskazuje utworu, ograniczając się do złożenia listy jego cech, które określają zarówno jego wygląd (wymiar, waga, kolor, materiał z którego jest wykonany) co właściwości, technologię jego wykonania i użytkowania (rodzaj stosowanego druku, system montażu, wskaźniki). Jest to w istocie rozwiązanie techniczne, a nie utwór wzornictwa przemysłowego w rozumieniu art. 1 ust. 2 pkt 5 pr. autor.

Stwierdzenie na rozprawie w dniu 30/05/2016 r., że utwór podlegający ochronie został przedstawiony, jako załącznik nr 3. do pozwu, a zatem dowód rzeczowy – egzemplarz metalowego plakatu jaki powódka produkuje i sprzedaje, a jego formę definiuje przez wymienionych 12 właściwości (k.301, 6) stanowi wyraz braku zdecydowania i niekonsekwencji w przedstawianiu twierdzeń i dowodów na ich poparcie. Dodatkowo należy zauważyć, że w załącznikach do umów o przeniesienie autorskich praw majątkowych wymienionych zostało zaledwie 11 cech. (k.340, 342)

Prawo autorskie powstaje z chwilą ustalenia dzieła, gdy przybierze ono jakąkolwiek postać, choćby nietrwałą, jednak o tyle stałą, żeby treść i cechy utworu wywierały efekt artystyczny. Wykreowanie praw autorskich nie wymaga żadnych formalności, ich powstanie w sposób pierwotny następuje bowiem *ex lege*, bezpośrednio na rzecz twórcy, którym w prawie polskim może być wyłącznie osoba fizyczna. Osoba prawna staje się podmiotem autorskich praw majątkowych wyłącznie w drodze następstwa prawnego – albo na podstawie umowy zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności (art. 41 ust. 1 i art. 53 p.a.p.p.), albo poprzez przejęcie utworu wykonanego przez twórcę, będącego jej pracownikiem, w ramach obowiązków wynikających ze stosunku pracy (art. 12 p.a.p.p.). **By skutecznie dochodzić ochrony przysługujących jej praw autorskich, osoba prawna musi przedstawić dowód nabycia przez nią autorskich praw majątkowych.**

Ustawa wyklucza możliwość uznania za twórcę osoby prawnej lub jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej. Podmioty te w sposób pierwotny nabywają autorskie prawa majątkowe jedynie w dwóch przypadkach:

- utworu zbiorowego, do którego prawa służą producentowi lub wydawcy (art. 11),
- programu komputerowego stworzonego przez pracownika w wyniku wykonywania obowiązków ze stosunku pracy, do którego prawa przysługują pracodawcy, o ile umowa nie stanowi inaczej (art. 74 ust. 3).

Osoby wskazane w art. 11 i art. 74 ust. 3 p.a.p.p. nabywają majątkowe prawa autorskie z mocy ustawy w sposób pierwotny, już w chwili stworzenia utworu. Ze względu na zasadę *exceptiones non sunt extendendae* należy przyjąć, że we wszystkich innych przypadkach prawo autorskie powstaje na rzecz twórcy. (por. System Prawa Prywatnego, Tom 13 Prawo Autorskie pod red. prof. dr hab. J. Barty, s.66-72)

Ustawodawca ustanowił domniemanie, że za twórcę należy uważać osobę, której nazwisko jako twórcy uwidocznione zostało na egzemplarzach utworu lub której autorstwo podano do publicznej wiadomości w jakikolwiek sposób w związku z rozpowszechnianiem utworu. (art. 8 ust. 2 p.a.p.p.) W wyroku z 21/12/1979 r. I CR 434/79 Sąd Najwyższy stwierdził, że domniemanie autorstwa może być obalone wszystkimi środkami dowodowymi, brzmienie tego przepisu oraz jego wykładnia logiczna prowadzą bowiem do wniosku, że umieszczenie nazwiska określonej osoby na egzemplarzu utworu, jako jego autora, nie może ostatecznie przesądzać o autorstwie. (pot. także wyrok Sądu Najwyższego z 9/05/1969 r., I CR 77/69, Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych, Komentarz 2014, red. prof. dr hab. Ewa Ferenc-Szydełko, Legalis) Zgodnie z art. 5 dyrektywy Nr 2004/48/WE z 29/4/2004 r. w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej, do przyjęcia domniemania autorstwa lub własności wystarczające jest uwidocznienie nazwiska twórcy na utworze w sposób zwyczajowo przyjęty (*in the usual manner*).

Występując o udzielenie ochrony prawno-autorskiej spółka G. nie wskazała nie tylko konkretnego utworu ale także jego twórcy. Nie przedstawiła dowodów nabycia autorskich praw majątkowych, które uzasadniałyby wystąpienie z roszczeniami określonymi w art. 79 i 80 pr. autor. Nawet gdyby uznać, że składając w replice wobec odpowiedzi na pozew umowę przeniesienia przez E. R. na spółkę B. i przez tę spółkę na D. (powódkę) autorskich praw majątkowych oraz oświadczenie, powódka nie uchybiła terminowi z art. 207 § 6 k.p.c., to – w ocenie Sądu – jej zapisy nie pozwalają na

stwierdzenie co w istocie było przedmiotem umowy (koncepcja i specyfikacja blach dekoracyjnych) i jaki był zakres przenoszonych przez twórcę praw, które obecnie przynależą do spółki G.. (k.339-342)

II. Odnośnie do naruszenia reguł uczciwej konkurencji:

Ustrój Rzeczypospolitej Polskiej opiera się na zasadzie wolności gospodarczej i swobody konkurencji. Każdy przedsiębiorca funkcjonujący na polskim rynku może podejmować działania zmierzające do pozyskiwania kontrahentów – nabywców oferowanych przezeń towarów i usług. Działania konkurencyjne, bez względu na to jak dotkliwe skutki mogą wywierać w sferze interesów innych uczestników obrotu, są co do zasady dozwolone. Ustawodawca zwraca się przeciwko nim tylko o tyle, o ile są one sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami lub też podważają fundamenty konkurencji jako takiej. (por.: Wojciech Pyziół, Anna Walaszek-Pyziół *Czyn nieuczciwej konkurencji (analiza pojęcia)*. Przegląd Prawa Handlowego 1994/10/1)

Ustawa z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji reguluje zapobieganie i zwalczanie nieuczciwej konkurencji w działalności gospodarczej - w interesie publicznym, przedsiębiorstw oraz klientów (art. 1) i nie może być traktowana jako instrument służący wyeliminowaniu konkurencji w ogóle, w celu zachowania dominującej pozycji. (tak Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 30/09/1998 r. I ACa 281/98 Apel.-Lub.1999/1/1)

Zgodnie z art. 3, czynem nieuczciwej konkurencji jest działanie sprzeczne z prawem lub dobrymi obyczajami, jeżeli zagraża lub narusza interes innego przedsiębiorcy lub klienta (ust. 1), w szczególności: wprowadzające w błąd oznaczenie przedsiębiorstwa, fałszywe lub oszukańcze oznaczenie pochodzenia geograficznego towarów albo usług, wprowadzające w błąd oznaczenie towarów lub usług, naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa, nakłanianie do rozwiązania lub niewykonania umowy, naśladownictwo produktów, pomawianie lub nieuczciwe zachwalanie, utrudnianie dostępu do rynku, przekupstwo osoby pełniącej funkcję publiczną, a także nieuczciwa lub zakazana reklama, organizowanie systemu sprzedaży lawinowej oraz prowadzenie lub organizowanie działalności w systemie konsorcyjnym. (ust. 2) Uznanie działania za czyn nieuczciwej konkurencji warunkowane jest kumulatywnym spełnieniem następujących przesłanek :

- ✓ czyn ma charakter konkurencyjny,
- ✓ narusza lub zagraża interesowi innego przedsiębiorcy lub klienta,
- ✓ jest bezprawny, tj. sprzeczny z prawem lub dobrymi obyczajami.

Konkurencyjne są wyłącznie działania zewnętrzne, adresowane do innych uczestników wymiany rynkowej, mające na celu zdobycie klientów dla oferowanych przez nich towarów przez zwiększenie własnej efektywności gospodarczej bądź osłabienie cudzej. Zagrożenie interesów innych uczestników rynku musi mieć charakter bezpośredni i realny. Muszą one być zdolne wywierać wpływ na innych przedsiębiorców-konkurentów (albo na konsumentów) i niekorzystnie oddziaływać na ich sytuację, naruszając ich interesy gospodarcze. Decyduje o tym sposób, w jaki działanie konkurenta jest odbierane przez potencjalnych adresatów. Zważywszy, że prawa przedsiębiorcy uczestniczącego w obrocie mają charakter względny, tylko adresatom działań nieuczciwie konkurencyjnych służyć będzie roszczenie o ich zaniechanie i naprawienie szkody. Obowiązek wskazania i udowodnienia istnienia zagrożenia obciąża występującego z zarzutem nieuczciwej konkurencji. Deliktowy charakter

odpowiedzialności nieuczciwego konkurenta uzasadnia także obciążenie powoda obowiązkiem udowodnienia szkody i istnienia związku przyczynowego. (art. 415 i art. 361 § 1 w zw. z art. 6 k.c.)

Naruszenie prawa odnosi się do bezwzględnie i powszechnie obowiązujących przepisów, w szczególności u.z.n.k., przepisów o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym, o ochronie dóbr osobistych, prawa własności, praw autorskich, ochrony konsumentów, kodeksu karnego. Pojęcie dobrych obyczajów odczytuje się najczęściej w ujęciu ekonomiczno-funkcjonalnym, przywiązującym wagę nie do przestrzegania dobrych obyczajów w ogóle lecz do zachowania przedsiębiorców w działalności gospodarczej, odchodząc od dokonywania oceny z punktu widzenia ogólnych zasad etyczno-moralnych, gdzie istotne kryterium stanowiło poczucie godności ogółu ludzi myślących sprawiedliwie i słusznie. Obecnie, dobre obyczaje to normy moralne i zwyczajowe stosowane w działalności gospodarczej. (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 26/09/2002 r. III CKN 213/01 OSNC 2003/12/169, Beata Gadek op.cit. s.127-144)

Sąd podziela powszechnie przyjęty w doktrynie i orzecznictwie pogląd, iż przepis art. 3 w ust. 1 w sposób ogólny określa czyn nieuczciwej konkurencji, podczas gdy w ust. 2 wymienia przykładowo niektóre czyny, typizowane dodatkowo w art. 5-17, które należy wyklądać tak, że ogólne określenie i przepisy czynu nieuczciwej konkurencji uszczegóławiające pozostają w następujących relacjach:

- wymienione w ustawie czyny nie tworzą zamkniętego katalogu, za nieuczciwie konkurencyjne można uznać także działanie niewymienione w art. 5-17, jeżeli tylko spełnia ono przesłanki zdefiniowane w art. 3 ust. 1,
- wymagania określone w definicji art. 3 ust. 1 odnoszą się do czynów wymienionych w art. 5-17, a klauzula generalna pełni funkcję korygującą w stosunku do przepisów szczególnych. Gdy dany stan faktyczny, formalnie, spełnia przesłanki z art. 5-17, w rzeczywistości jednak działanie nie wykazuje któregoś ze znamion art. 3 ust. 1 (np. bezprawności, sprzeczności z dobrymi obyczajami), uznanie go za czyn nieuczciwej konkurencji nie jest możliwe.

Uznanie konkretnego działania za czyn nieuczciwej konkurencji wymagać będzie zatem ustalenia, na czym ono polegało i zakwalifikowania go pod względem prawnym przez przypisanie mu cech konkretnego deliktu wskazanego w Rozdziale 2. u.z.n.k. (*Czyny nieuczciwej konkurencji* - art. 5-17) lub deliktu tam nieujętego ale odpowiadającego hipotezie art. 3 ust. 1. Czyny konkurencyjne powinny być badane przede wszystkim w świetle przesłanek określonych w przepisach art. 5-17 u.z.n.k. i dopiero gdy nie mieszczą się w dyspozycji któregośkolwiek z tych przepisów, podlegają ocenie według klauzuli generalnej z art. 3. (tak Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z 30/09/1998 r. I ACa 281/98 Apel.-Lub.1999/1/1)

Prawo konkurencji hołduje zasadzie *priori tempore potior iure*. Udzielenie ochrony zmierza do zabezpieczenia słuszných interesów tego przedsiębiorcy, który poniósł określone nakłady na zaprojektowanie, wprowadzenie do obrotu i promocję określonego produktu, czy na rozpoznawalność jego oznaczenia. Warunkiem uzyskania ochrony jest w każdym przypadku wykazanie pierwszeństwa rynkowego oraz zaistnienie okoliczności wskazanych w rozdziale 2. u.z.n.k. (*Czyny nieuczciwej konkurencji* - art. 5-17) lub deliktu tam nieujętego, ale odpowiadającego hipotezie art. 3 ust. 1.

Zasadnicze wątpliwości Sądu budzi kwestia pierwszeństwa rynkowego spółki G. w odniesieniu do wytwarzania, oferowania i wprowadzania do obrotu metalowych plakatów magnetycznych o określonych w motywach pozwu cechach. Powódka nie wyjaśniła, a tym bardziej nie dowiodła w jakiej dacie i przez kogo produkt ten (lub produkty) został wprowadzony na rynek. Niejasne do końca są jej powiązania gospodarcze ze spółką B.. Należy mieć przy tym na względzie, że pierwszeństwa rynkowego nie można nabyć przez zawarcie porozumienia co do prowadzenia działalności gospodarczej w określonym zakresie.

Z zaferowanego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, czy sporne plakaty jako pierwsza wytwarzała i oferowała powódka, czy spółka B., a jeśli ta ostatnia, od kiedy wytwarza je i oferuje spółka G. Powódka nie przedstawiła w tym postępowaniu twierdzeń i dowodów umożliwiających ustalenie (relatywnego względem pozwanego) jej pierwszeństwa rynkowego, co przemawia przeciwko udzieleniu ochrony przed zarzucanymi M. S. czynami nieuczciwej konkurencji. Jej twierdzenia zgłaszane w toku postępowania są niejasne (np. teza o następstwie prawnym na k.305, która nie znajduje potwierdzenia treści odpisu pełnego z rejestru przedsiębiorców KRS k.28-32) i zmienne, a nadto nie poparte dokumentami, których złożenie - w przypadku prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na wytwarzaniu i oferowaniu określonego produktu - nie powinno sprawiać żadnych trudności, a jest powszechną praktyką w tego rodzaju sprawach. Za wystarczające nie można uznać wydruków ze stron internetowych zawnioskowanych z opóźnieniem (w replice wobec odpowiedzi na pozew k.305-306), z których treści nie wynika, że oferowany produkt ma określone cechy i jaką metodą jest wytwarzany. (k.352-368) **Nawet jednak, gdyby przyjąć istnienie pierwszeństwa rynkowego brak jest podstaw zastosowania względem pozwanego sankcji określonych w art. 18 ust. 1 u.z.n.k.**

1. Kopiowanie produktu:

Art. 13 ust. 1 typizuje jako czyn nieuczciwej konkurencji naśladowanie gotowego produktu, polegające na tym, że za pomocą technicznych środków reprodukcji jest kopiowana zewnętrzna jego postać, jeżeli może wprowadzić klientów w błąd co do tożsamości producenta lub produktu. *Niedozwolone naśladownictwo może [...] nie tylko dotyczyć identyczności kopii i oryginału, ale da się także rozciągnąć na przypadki odmienności wymiarów. Wystarczy taki stopień podobieństwa, który spowoduje, że przeciętny nabywca na podstawie całościowego wrażenia nie odróżni produktu wtórnego od tego pierwotnego.* (M. Orliński Glosa do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11/07/2002 r., I CKN 1319/00. PPH 2004/2/54)

Samo naśladownictwo nie jest zabronione, jeżeli nie stwarza ryzyka wprowadzenia klientów w błąd co do tożsamości producenta lub produktu. Bezwzględny zakaz naśladownictwa produktów wytwarzanych przez innego przedsiębiorcę prowadziłby do powstania nieograniczonego żadnym terminem monopolu eksploatacji określonego rozwiązania technicznego i uniemożliwiłaby lub co najmniej utrudniał wchodzenie na rynek innym przedsiębiorcom, prowadzącym podobną działalność. Pozostawałoby to w sprzeczności z porządkiem prawnym opartym na zasadzie wolności gospodarczej i regułach uczciwej konkurencji. Samo naśladownictwo produktów innego przedsiębiorcy, nie korzystającego ze szczególnej ochrony jego praw wyłącznych, nie jest sprzeczne z regułami

konkurencji i nie uzasadnia przyjęcia istnienia czynu nieuczciwej konkurencji. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 11/08/2004 r. II CK 487/03)

Do oceny możliwości wystąpienia konfuzji między porównywalnymi produktami przyjmuje się model należycie poinformowanego, uważnego i rozsądnego przeciętnego konsumenta. Tak określony wzorec nie może być jednak definiowany w oderwaniu od ustalonych – odrębnie dla każdej sprawy – warunków obrotu i realiów życia gospodarczego. Możliwość konfuzji, o której mowa w art. 13 ust. 1 u.z.n.k., zachodzi wówczas, gdy dla przeciętnego odbiorcy zewnętrzna postać porównywanych produktów jest tego rodzaju, że nie jest możliwe odróżnienie oryginału od kopii. Nie jest konieczne, aby oba produkty były identyczne. Wystarczające jest podobieństwo na tyle wysokie, że przeciętny nabywca, na podstawie ogólnego i całościowego wyrażenia nie odróżnia wyrobu naśladującego od oryginalnego. Możliwości wystąpienia konfuzji nie wyłączają przy tym drobne różnice występujące w produktach obu stron. Ocenę należy dokonać przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności towarzyszących wyborowi towaru przez klienta. Niewątpliwie znaczna różnica w jakości porównywalnych produktów, dostrzegalna wzrokowo w chwili podejmowania decyzji o ich nabyciu, może niekiedy wyłączać możliwość konfuzji. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 6/03/2014 r. V CSK 202/13) Wyczerpujące i wyraźne oznaczenie producenta na opakowaniu towaru oraz trwałe umieszczenie znaku towarowego bezpośrednio na produkcie wprowadzanym do obrotu wyłącza możliwość wywołania błędu zarówno co do tożsamości producenta, jak i produktu. (tak Sąd Najwyższy w wyroku z 14/11/2008 r. V CSK 162/08) Decydujące znaczenie dla wyłączenia ryzyka konfuzji może mieć zatem odmienne opakowanie produktu, zawierające odróżniające oznaczenia i informację o jego pochodzeniu. (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16/01/2009 r. V CSK 241/08)

Zasadniczą kwestią wymagającą ustalenia było określenie co stanowi chroniony produkt powódki, czy mamy do czynienia z jego naśladowaniem przez pozwanego, czy to istnieje prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd nabywców co do pochodzenia produktu od stron postępowania. Spółka G. zdaje się nie rozróżniać finalnego produktu oferowanego klientom od plakatu magnetycznego niezadrukowanego (bazy metalowej). W istocie żadna ze stron nie oferuje klientom tego drugiego, sprzedając plakaty lub kalendarze nadrukowane na metalowej tablicy magnetycznej. Nadruk (grafika) różni się od siebie w sposób zasadniczy, nie można więc mówić o naśladownictwie. Dla nabywcy (ostatecznego użytkownika) produkty stron nie są podobne. Ewentualne ryzyko konfuzji eliminuje dodatkowo wyraźne oznaczenie producenta na produktach i na stronach internetowych, na których są one oferowane. M. S. nie można zatem zarzucać dopuszczenia się czynu nieuczciwej konkurencji stypizowanego w art. 13 ust. 1 u.z.n.k.

2. Klauzula generalna - art. 3 ust. 1 u.z.n.k.

W orzecznictwie przyjmuje się szeroką interpretację przesłanki naruszenia lub zagrożenia interesu gospodarczego w rozumieniu art. 3 ust. 1. Zdaniem Sądu Najwyższego, *interes przedsiębiorcy uzasadniający domaganie się ochrony na gruncie art. 3 ust. 1 u.z.n.k.* nie ma jednolitego charakteru. Jest on stopniowalny w zależności od podstawy i drogi ochrony, którą wybierze uprawniony do ochrony przedsiębiorca. Jeżeli dochodzi on roszczeń wyrównawczych musi zawsze wykazać konkretne zmiany w sytuacji majątkowej spowodowane czynem lub czynami nieuczciwej konkurencji. Jeżeli natomiast dochodzi jedynie zaniechania niedozwolonych zachowań, w konkretnym stanie faktycznym sam sposób naruszenia dobrych obyczajów może wystarczyć do uznania, że

zachowania te co najmniej zagrażają interesom przedsiębiorcy domagającego się ochrony. (wyrok z 14/10/2009 r. V CSK 102/09)

Zgodnie z powszechnie akceptowanym poglądem Sądu Najwyższego, dobre obyczaje kupieckie wyrażają się pozaprawnymi normami postępowania, którymi powinni kierować się przedsiębiorcy. Ich treści nie da się określić w sposób wyczerpujący, ponieważ kształtowane są przez ludzkie postawy uwarunkowane zarówno przyjmowanymi wartościami moralnymi, jak i celami ekonomicznymi i związanymi z tym praktykami życia gospodarczego (wyrok z 2/01/2007 r. V CSK 311/06). Pojęcie dobrych obyczajów konkretyzuje się w określonym stanie faktycznym. Zastosowanie art. 3 ust. 1 wymaga wskazania, jaki konkretnie dobry obyczaj doznał naruszenia wskutek działań przedsiębiorcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z 27/02/2009 r. V CSK 337/08)

Zasadniczym warunkiem dokonania przez sąd oceny działania pozwanego niespełniającego przesłanek do uznania go za czyn nieuczciwej konkurencji stypizowany w art. 5-16 u.z.n.k. pod kątem zgodności z regułami uczciwej konkurencji jest zdefiniowanie czynu, przedstawienie twierdzeń i dowodów na ich poparcie uzasadniających uznanie, że spełnia ono przesłanki wymienione w ust. 1 art. 3 u.z.n.k.

Sąd podziela zarzut pozwanego, że powódka nie sprostала udowodnieniu zasadności roszczeń dochodzonych na podstawie art. 18 ust. 1 w zw. z art. 3 ust. 1 u.z.n.k. Nie tylko nie określiła na czym, w tym konkretnym wypadku, polegać ma czyn nieuczciwej konkurencji, nie przedstawiła dowodów chronionego pierwszeństwa, prowadzenia działalności gospodarczej uzasadniającego uznanie, że jest przedsiębiorcą pozostającym w stosunku konkurencji z pozwanym ani dowodów na to, że sporne plakaty są wytwarzane i sprzedawane przez spółkę G. . (a nie P.). Brak też dowodu na to, że działania pozwanego są sprzeczne z konkretnym prawem lub naruszają określony dobry obyczaj. M. S. nie można zatem zarzucać dopuszczenia się czynu nieuczciwej konkurencji zdefiniowanego w art. 3 ust. 1 u.z.n.k.

3. Naruszenie tajemnicy przedsiębiorstwa:

Zgodnie z art. 11 u.z.n.k., czynem nieuczciwej konkurencji jest przekazanie, ujawnienie lub wykorzystanie cudzych informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa albo ich nabycie od osoby nieuprawnionej, jeżeli zagraża lub narusza interes przedsiębiorcy.(ust.1) Przepis ust. 1 stosuje się również do osoby, która świadczyła pracę na podstawie stosunku pracy lub innego stosunku prawnego – przez okres trzech lat od jego ustania, chyba że umowa stanowi inaczej albo ustał stan tajemnicy. (ust.2) Przepisu ust. 1 nie stosuje się wobec tego, kto od nieuprawnionego nabył, w dobrej wierze, na podstawie odpłatnej czynności prawnej, informacje stanowiące tajemnicę przedsiębiorstwa. Sąd może zobowiązać nabywcę do zapłaty stosownego wynagrodzenia za korzystanie z nich, nie dłużej jednak niż do ustania stanu tajemnicy.(ust.3) Przez tajemnicę przedsiębiorstwa rozumie się nieujawnione do wiadomości publicznej informacje techniczne, technologiczne, organizacyjne przedsiębiorstwa lub inne informacje posiadające wartość gospodarczą, co do których przedsiębiorca podjął niezbędne działania w celu zachowania ich poufności. (ust.4)

Na gruncie cytowanego przepisu ochronie podlega każda informacja niezależnie od jej charakteru, chodzi m.in. o informacje handlową (lista dostawców), informacje techniczną (rozwiązania

techniczne), informacja technologiczna (sposoby produkcji), organizacyjna (procedury wewnętrzne przedsiębiorcy). Art. 11 u.z.n.k. należy interpretować w ten sposób, że powód, żądający sankcjonowania naruszenia tajemnicy jego przedsiębiorstwa powinien ją skonkretyzować, wskazując informacje, które podlegają ochronie, sposób w jaki zapewnia im ochronę oraz dowieść ich posiadania i wykorzystania przez pozwanego. Nie jest wystarczające ogólne tylko wskazanie, że pozwany wykorzystał informacje organizacyjne, techniczne, technologiczne finansowe i handlowe, szczególnie w sytuacji zaprzeczenia zasadności stawianego pozwanemu zarzutu.

Aby podlegała ochronie w oparciu o art. 11 u.z.n.k. informacja musi spełniać określone warunki: poufności, braku ujawnienia oraz odpowiedniego zabezpieczenia. Analiza tych przesłanek prowadzi do wniosku, iż poufność odgrywa zasadniczą rolę wśród warunków jakie musi spełniać informacja, stanowi też wspólny mianownik dla pozostałych wymogów ustawowych. Zasadnie przyjmuje się więc, że to na przedsiębiorcy spoczywa obowiązek podjęcia prewencyjnych działań mających na celu odpowiednie zabezpieczenie poufności konkretnej informacji, w przeciwnym wypadku nie można jej nadać przymiotu poufności, a co za tym idzie udzielić ochrony, jako tajemnicy przedsiębiorstwa. Sąd Najwyższy trafnie przyjął, że informację można uznać za tajemnicę, kiedy przedsiębiorca ma wolę, by pozostała ona tajemnicą dla pewnych kół odbiorców, konkurentów i wola ta dla innych osób musi być rozpoznawalna. (wyrok z 5/09/2001 r. I CKN 1159/00) W doktrynie wskazuje się dodatkowo, że niezbędne działania (art. 11 ust. 4 u.z.n.k.), które mają być podjęte w celu zachowania poufności obejmują zarówno środki ochrony fizycznej (dozór fizyczny, kontrola dostępu do pomieszczeń, monitoring, technologie zapewniające bezpieczeństwo sieci informatycznych), jak i prawnej o charakterze subsydiarnym (m.in. klauzule poufności czy zakazy konkurencji).

Należy podkreślić, że wykorzystanie przez pracownika we własnej działalności gospodarczej informacji co do których pracodawca nie podjął niezbędnych działań w celu zachowania ich poufności należy traktować jako wykorzystanie powszechnej wiedzy, do której przedsiębiorca nie ma żadnych ustawowych uprawnień. (wyrok Sądu Najwyższego z 3/10/2000 r. I CKN 304/00). Osobiste doświadczenie i wiedza pracownika zdobyte w toku wieloletniego zatrudnienia stanowią element dobra osobistego każdej jednostki i jako takie zasługują na ochronę prawną, a zatem mogą być przez dany podmiot wykorzystywane dla własnych korzyści tym bardziej gdy pracodawca nie zadbał o ochronę swoich tajemnic poprzez podjęcie niezbędnych działań w celu zachowania poufności określonych informacji

Z treści art. 11 wynika, że czynem nieuczciwej konkurencji jest przekazanie, ujawnienie lub wykorzystanie cudzych informacji albo ich nabycie od osoby nieuprawnionej. Ujawnienie sprowadza się do publicznego zakomunikowania tajemnicy przedsiębiorstwa osobom trzecim w sposób prowadzący do ustania stanu poufności, wszystkie inne przypadki należy traktować jako przekazanie informacji. Naruszeniem tajemnicy może być również wykorzystanie informacji we własnym przedsiębiorstwie naruszcyciela czyli zastosowanie ich w celu osiągnięcia zysku. *Należy jednocześnie podkreślić, że dla stwierdzenia naruszenia prawa do tajemnicy przedsiębiorstwa nie jest wystarczające samo działanie polegające na przekazywaniu, ujawnieniu lub wykorzystaniu tajemnicy przedsiębiorstwa. Przepis art. 11 u.z.n.k. wymaga, aby wymienione powyżej działania zagrażały interesowi przedsiębiorcy lub naruszały ten interes. Podkreślić trzeba również, że ustalenie naruszenia tajemnicy przedsiębiorstwa nie jest uzależnione od winy sprawcy, lecz od stwierdzenia*

bezprawności działania naruszcyciela, tj. od jego sprzeczności z prawem lub dobrymi obyczajami (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 12 lipca 1994 roku, I ACr 477/94).

Sąd podziela stawiany przez pozwanego zarzut nieudowodnienia powództwa. Uwzględnienie żądań w omawianym zakresie warunkowane było wskazaniem i udowodnieniem:

- na czym polegała tajemnica przedsiębiorstwa G. (wskazania określonych produktów, ich cech i technologii ich wytwarzania),
- poufności tych informacji, niezbędnych działań w celu jej zachowania,
- faktu i okoliczności nabycia przez pozwanego informacji stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa G. od osoby nieuprawnionej,
- wykorzystania tych informacji przez pozwanego przez wytworzenie produktów o takich samych cechach,
- zagrożenia lub naruszenia interesu powódki.

Powódka nie tylko nie przedstawiła dowodów na poparcie swych roszczeń, ale nawet twierdzeń odnoszących się do przedmiotu sporu – tajemnicy jej przedsiębiorstwa. Nie wskazała w pozwie jakich informacji dotyczy naruszenie, jak je chroniła przed ujawnieniem osobom nieuprawnionym, jaki wpływ miało ich wykorzystanie przez pozwanego na interesy ekonomiczne spółki.

Zarzucając pozwanemu naruszenie tajemnicy jej przedsiębiorstwa spółka G. wskazuje na zestaw cech i właściwości jej produktu, obecnego na rynku plakatu magnetycznego. (tak też na rozprawie 30/05/2016 r. k.301) oraz metodę jego wytwarzania. (tak w replice wobec odpowiedzi na pozew k.303) Jest to dla Sądu nie do końca zrozumiałe, bo wymienione w tabeli są w pełni ujawnione, udostępnione każdemu uczestnikowi rynku, który zechce stwierdzić, jaki to produkt, z czego i jak wykonany, w jaki sposób się go używa. Metody produkcji plakatu powódka natomiast nie ujawniła, nie można zatem stwierdzić, że stosowana przez pozwanego metoda jest tożsama z metodą G.. Co więcej, nie można uznać, że ma ona w jakimkolwiek zakresie nowatorski charakter, który można objąć tajemnicą przedsiębiorstwa w rozumieniu art. 11 u.z.n.k. Pozwany stanowczo temu zaprzecza, wskazując w swych zeznaniach, że zarówno wybór blach, zawijanie obrzeży, jak i magnes mocujący i sposób nadrukowywania grafiki są znane i stosowane przez różnych przedsiębiorców.

Zapytany przez Sąd na ostatnim terminie rozprawy, co jest objęte tajemnicą przedsiębiorstwa powódki, jej pełnomocnik stwierdził, że nie może tego ujawnić bo to tajemnica. Skoro więc Sąd nie wie jakie informacje stanowią tę tajemnicę, nie może uznać za słuszny stawianego pozwanemu zarzutu dopuszczenia się czynu nieuczciwej konkurencji stypizowanego w art. 11 u.z.n.k.

Sąd pragnie dodatkowo podkreślić, że przekonaniu o słuszności dochodzonych roszczeń nie mogą służyć jedynie teoretyczne rozważania i wielokrotnie powtarzane zapewnienia powoda. **Z powołanych przyczyn roszczenia spółki G. podlegały oddaleniu w całości, jako nieusprawiedliwione i nieudowodnione. (a contrario art. 18 ust. 1 u.z.n.k. oraz art. 79 pr. autor.)**

O kosztach Sąd orzekł na zasadzie art. 98 k.p.c. – odpowiedzialności za wynik sporu.

Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony. (§ 3 art. 98 k.p.c.)

Stronom reprezentowanym przez radcę prawnego zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata. (art. 99 k.p.c.) Opłaty za czynności radców prawnych przed organami wymiaru sprawiedliwości określa rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22/10/2015 r. w *sprawie opłat za czynności radców prawnych*. Zasądzając opłatę sąd bierze pod uwagę niezbędny nakład pracy, a także charakter sprawy i wkład pracy pełnomocnika w przyczynienie się do jej wyjaśnienia i rozstrzygnięcia. (§ 15.) W sprawie o ochronę praw autorskich wynagrodzenie wynosi 1.080 zł (§ 8 ust. 1 pkt 2), a o naruszenie praw ochronnych i praw z rejestracji 1.680 zł (§ 8 ust. 1 pkt 19, który powinien być stosowany odpowiednio do naruszeń interesów gospodarczych czynami nieuczciwej konkurencji). Stawki te nie obejmują opłat od roszczeń pieniężnych dochodzonych łącznie. (§ 8 ust. 2) Przy wartości przedmiotu sporu powyżej 50.000 zł do 200.000 zł stawka minimalna wynagrodzenia radcy prawnego wynosi 7.200 zł. (§ 2 pkt 6)

Zważywszy charakter sprawy, jej wagę i stopień skomplikowania, Sąd uznał, że adekwatne do nakładu pracy pełnomocnika pozwanego wykonującego zawód radcy prawnego jest wynagrodzenie w minimalnej wysokości. (1.080 + 1.680 + 7.200 + 17 zł – opłata od pełnomocnictwa)